

VELIKONOČNÍ TRIDUUM V KRUHU RODINY

autor: Louis R. Hotop SJ; zdroj: www.thejesuitpost.org

VELIKONOČNÍ VIGILIE

Velikonoční vigilie je první oslavou zmrtvýchvstání. Tradičně se slaví mezi západem slunce Bílé soboty a nedělním svítáním. Jejím klíčovým momentem je světlo Kristovo, které přišlo na svět. Zapalování svící, zpěv Exsultet a rozjímání nad Boží věrnou láskou v průběhu dějin spásy nás vtahuje do prázdného hrobu a činí nás svědky Vzkříšeného Pána.

Tento modlitební večer má tři části: slavnostní začátek se světlem, bohoslužbu slova a obnovu křestních slibů. Za normálních okolností začíná tato vigilie před kostelem u ohně, kde se žehná a zapaluje velikonoční svíce – paškál; u vás doma bude možná příhodnější začít s jednou hořící svící, podle možností větší či zdobnější, od níž se budou zapalovat ostatní svíce. Vynikající využití zde mohou mít křestní svíce vás či vašich dětí. Není-li to proveditelné, shromážděte se např. u obrazu, který vás vede k modlitbě a rozjímání o Kristu – Světle světa.

Naši biskupové nás prosí, abychom se tento večer připojili k oslavě Velikonoc tím, že za okno umístíme hořící svíci, případně vystavíme obraz našeho Pána Ježíše Krista, který v této slavné noci vpravdě vstal z mrtvých. Je to stará velikonoční tradice, kterou bychom přivedli k životu a vydali tak svědectví, že Ježíš je Světlem našeho života, světlem, které nezná západu, jak o tom o velikonoční noci s radostí a rozechvěním zpíváme.

Chvalozpěv Exsultet je krásný starobylý hymnus, který prochází celými dějinami spásy. Můžete jej přečíst, zazpívat, event. si poslechnout nahrávku zpěvu.

Při velikonoční vigilií může zaznít až sedm textů ze Starého zákona – každý z nich je následován příslušným žalmem a modlitbou. Vyberte si tolik a taková čtení, která budou odpovídat vaší situaci. Velmi se doporučuje nevynechávat text knihy Exodus – přechod Rudým mořem. Po zpěvu Sláva na výsostech následuje čtení novozákonní – epistola a evangelium. Každý z těchto textů je doplněn kratičkou meditací; užijte jich, jak uznáte za vhodné.

Rodiny s malými dětmi si mohou tento modlitební večer upravit podle svých možností a potřeb. Můžete vybrat některá z biblických čtení (zvláště to o přechodu Rudým mořem) a společně s dětmi rozjímát o světle Kristově – s prosbou, aby toto světlo prozářilo váš dům a vaše srdce.

Co potřebujete: větší svíci a svíčku pro každého účastníka, misku vody

Na začátku se shromáždíme kolem ohně nebo hořící svíce. Všechna ostatní světla jsou pokud možno zhasnuta; ovšem je třeba dbát na to, abychom si (zvláště s dětmi) potmě neublížili.

Začneme znamením kříže a modlitbou:

Milost našeho Pána Ježíše Krista, pro nás vzkříšeného, ať je s námi se všemi.

Průvodce krátce uvede do slavení:

V této veliké noci křesťané na celém světě bdí a modlí se, poslouchají slovo Boží a slaví Kristovo vítězství nad smrtí. Připojme se k nim s vírou, že náš Pán Ježíš Kristus přemohl také naši smrt, že skrze něho také my žijeme v Bohu, že jeho vzkříšení je naše vzkříšení.

Setkáváte-li se u ohně, zapalte od něj hlavní svíci.

Po krátké chvíli ticha průvodce pronese prosbu:

Ať slavné Kristovo vzkříšení naši tmu ve světlo promění.

Může následovat trojí zvolání: Světlo Kristovo! s odpovědí: Sláva tobě, Pane!

Po druhém zvolání si můžete každý zapálit svou svíčku. Bude-li to vhodnější, můžete všichni zapálit své svíčky hned na počátku.

Pro naslouchání chvalozpěvu Exsultet zvolte postoj, který vás povede k hlubší modlitbě – ať vestoje, ať vsedě.

Zajásejte již, zástupy andělů v nebi!
Zaskvějte se v slávě, božská tajemství!
K vítězství tak mocného Krále zazni, polnice, a zvěstuj spásu!
Raduj se i ty, země, zalitá tak oslnivou září a tonoucí v jasu věčného Krále,
pohled', jak na celém světě rychle zmizely temnoty!
Raduj se i ty, matko Církvi, zkrášlená leskem tak jasného světla!
A v mohutném zpěvu lidu ať tento svatý dům Boží zní ozvěnou té radosti!
Vpravdě je důstojné a spravedlivé,
abychom neviditelného Boha, všemohoucího Otce,
i jeho jednorozeného Syna, našeho Pána Ježíše Krista
oslavovali radostným zpěvem a celou vroucností srdce i ducha.
Neboť Kristus za nás splatil věčnému Otci dluh Adamův
a svou krví z lásky prolitou zrušil dlužní úpis dávného hříchu.
Dnes je slavnost veliké noci,
kdy se zabíjí onen pravý Beránek, jehož krev posvěcuje veřejně věřících.
To je ta noc, ve které jsi, Bože, naše praotce, Izraelovy děti, kdysi vyvedl z Egypta;
Rudým mořem jsi je pak převedl suchou nohou.
To je tedy ta noc, kdy jas ohnivého sloupu zahnal temnotu hříchu.
To je noc, která dnes na celém světě vzdaluje věřící v Krista
od nepravostí světa a od tmy hříchu, vrací k milosti, sdružuje ve svaté společenství.
To je ta noc, v níž Kristus pouta smrti rozlomil a jako vítěz vystoupil z hrobu.
Nic by nám neprospělo, že jsme se narodili, kdybychom nebyli vykoupeni.
Ó, jak obdivuhodně se sklání k nám tvá otcovská dobrota!
Jak nedocenitelný to projev tvé lásky: Syna jsi vydal, abys vykoupil služebníka!
Vpravdě nezbytný byl hřích Adamův, který Kristus zahladil svou smrtí.
Ó šťastná vina, pro kterou přišel Vykupitel tak vznešený a veliký!
Ó vskutku blažená noc, ta jediná směla znát čas i hodinu, kdy Kristus vstal z říše zemřelých!
To je ta noc, o které je psáno:
„Noc jako den se rozjasní“ a „Noc je mým světlem ve všech mých radostech“.
A tak posvěcená tato noc zahání hříchy,
smývá viny,
hříšníkům vrací nevinnost a zarmouceným radost;
zahání nenávist, vytváří jednotu srdcí a pokořuje zlé moci.
V této milostiplné noci přijmi tedy, Otče svatý, tento chvalozpěv jako večerní oběť,
kterou ti přináší přesvatá církev,
když rukama svých služebníků slavně obětuje tuto svíci ze včelího vosku.
Již jsme slyšeli chvalozpěv na tuto svíci, kterou ke cti Boží rozsvítil planoucí oheň.
Ačkoli se její plamen dělí a rozdává světlo, přece ho neubývá.
Napájí se totiž tajícím voskem, který pro tuto vzácnou svíci připravila pilná včela.
Ó vpravdě blahodárná noc, která spojila zemi s nebem, člověka s Bohem.
Prosíme tě tedy, Bože,
ať tato svíce, ke cti tvého jména zasvěcená, stále svítí neslábnoucím jasnem,
aby rozehnala temnotu této noci.
Přijmi ji jako líbeznou vůni a dej, aby zářila jako světla na nebi.
Plamen její ať spatří jitřní Vládce světla.
Onen totiž Vládce světla, který nezná západu.
Ten, který se vrátil z říše zemřelých a jasně zazářil lidskému rodu:
tvůj Syn Ježíš Kristus.
On s tebou žije a kraluje na věky věků.
Amen.

Bohoslužba slova – vyberte z textů Starého zákona podle svého uvážení; novozákonní texty pokračují na str. 12

1. čtení: Gn 1,1–2,2

Bůh viděl všechno, co udělal, a bylo to velmi dobré.

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země však byla pustá a prázdná, temnota byla nad propastnou hlubinou a Boží dech vanul nad vodami.

Tu Bůh řekl: „Buď světlo!“ A bylo světlo. Bůh viděl, že světlo je dobré, a oddělil světlo od temnoty. Bůh nazval světlo dnem a temnotu nocí. Nastal večer, nastalo jítro – den první.

Potom Bůh řekl: „Ať je obloha uprostřed vod, ať odděluje jedny vody od druhých!“ A stalo se tak. Bůh udělal oblohu, která oddělila vody pod oblohou od vod nad oblohou. Oblohu nazval Bůh nebem. Nastal večer, nastalo jítro – den druhý.

Potom Bůh řekl: „Ať se shromáždí vody, které jsou pod nebem, na jedno místo a ukáže se souš!“ A stalo se tak. Bůh nazval souš zemi a shromážděné vody nazval mořem. Bůh viděl, že je to dobré.

Bůh řekl: „Ať vydá země zeleň, semenotvorné rostliny a ovocné stromy, které plodí na zemi ovoce nejružnějšího druhu, s jádry uvnitř!“ A stalo se tak. Tu země vydala zeleň, semenotvorné rostliny nejružnějších druhů a stromy nesoucí ovoce s jádry uvnitř, nejružnějšího druhu. A Bůh viděl, že je to dobré. Nastal večer, nastalo jítro – den třetí.

Potom Bůh řekl: „Ať jsou svítilny na nebeské obloze, aby oddělovaly den od noci a byly jako znamení, ať označují údobí, dny a roky. Ať jsou svítilnami na nebeské obloze a osvětlují zemi!“ A stalo se tak. Bůh udělal dvě velké svítilny: svítilnu větší, aby vládla dni, a svítilnu menší, aby vládla noci, a hvězdy. Bůh je umístil na nebeskou oblohu, aby svítily na zem, vládly dni a noci a oddělovaly světlo od temnoty. Bůh viděl, že je to dobré. Nastal večer, nastalo jítro – den čtvrtý.

Potom Bůh řekl: „Ať se hemží voda živočichy a ptáci ať poletují nad zemí na nebeské obloze!“ Bůh stvořil velká vodní zvířata a všechny živočichy nejružnějších druhů, schopné pohybu, jimiž se hemží voda, a všechny okřídlené tvory nejružnějších druhů. Bůh viděl, že je to dobré. Bůh jim požehnal slovy: „Plodte a množte se a naplňte vodu v mořích a ptactvo ať se množí na zemi!“ Nastal večer, nastalo jítro – den pátý.

Potom Bůh řekl: „Ať vydá země živočichy různého druhu: krotká zvířata, drobnou zvířenu a divokou zvěř nejružnějšího druhu.“ A stalo se tak. Bůh udělal různé druhy divoké zvěře, krotkých zvířat a všechny druhy drobné zemské zvířeny. Bůh viděl, že je to dobré.

Potom Bůh řekl: „Učiňme člověka jako náš obraz, podle naší podoby. Ať vládne nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nad krotkými zvířaty, divokou zvěří a nad veškerou drobnou zvířenou, která se pohybuje po zemi.“

Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, jak obraz Boží ho stvořil, stvořil je jako muže a ženu. Bůh jim požehnal slovy: „Plodte a množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji! Vládněte nad rybami moře, nad ptactvem nebe i nade všemi živočichy, kteří se pohybují po zemi.“

A připojil: „Hle, k jídlu vám dávám všechny semenotvorné rostliny, co jich je na zemi, a všechny stromy, které plodí ovoce s jádry uvnitř. Též veškeré divoké zvěři, všemu nebeskému ptactvu, všemu, co se pohybuje po zemi a má v sobě dech života, dávám za pokrm všechny zelené rostliny.“ A stalo se tak. Bůh viděl všechno, co udělal, a hle – bylo to velmi dobré. Nastal večer, nastalo jítro – den šestý.

Tak byla dokončena nebesa, země a všechno, co je oživuje. Sedmého dne Bůh skončil své dílo, které udělal, a přestal sedmého dne s veškerou prací, kterou vykonal.

Mezizpěv Žl 104, 1–2a.5–6.10+12.13–14b.24+35c
Sešli svého ducha, Hospodine, a obnov tvář země.

Veleb, duše má, Hospodina!
Hospodine, můj Bože, jsi nadmíru velký!
Velebností a vznešeností ses oděl,
světlem se halíš jako pláštěm.

Zemi jsi založil na jejích základech,
nezakolísá na věčné věky.
Oceánem jsi ji přikryl jako šatem,
nad horami stanuly vody.

Pramenům dáváš stékat v potoky,
které plynou mezi horami.
Podél nich hnízdí nebeské ptactvo,
ve větvích švitoří svou píseň.

Ze svých komor zavlažuješ hory,
země se sytí plody tvého díla.
Dáváš růst trávě pro dobytek,
bylinám užitečným člověku.

Jak četná jsou tvá díla, Hospodine!
Všechno jsi moudře učinil,
země je plná tvého tvorstva.
Veleb, duše má, Hospodina!

Modlitba:

Rozjímáme, Bože, o podivuhodném díle stvoření. Dej, ať pochopíme, že ještě větší je jiné tvé dílo: naše vykoupení v plnosti času skrze velikonoční oběť tvého Syna Ježíše Krista. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků.

Text k meditaci:

Sedm dní trvalo dílo stvoření.
Dnes nastává den osmý – první den nového týdne. Den nového stvoření
Den zmrtvýchvstání.

2. čtení: Gn 22,1–18

Oběť našeho praotce Abraháma.

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Bůh zkoušel Abraháma a řekl: „Abraháme!“ Odpověděl: „Tady jsem!“

Bůh pravil: „Vezmi svého syna, svého jediného syna, kterého miluješ, Izáka, a jdi do země Moria a obětuj ho tam jako celopal na jedné z hor, kterou ti označím.“

Abrahám vstal časně zrána, osedlal osla, vzal s sebou dva své služebníky a syna Izáka. Naštípál dříví pro celopal a vypravil se na místo, které mu Bůh jmenoval.

Třetího dne, když Abrahám zdvihl oči, uviděl zdálky to místo. Tu pravil Abrahám svým služebníkům: „Zůstaňte zde s oslem a já s chlapcem půjdeme tamhle, abychom se klaněli, a pak se k vám vrátíme.“

Abrahám vzal dříví na celopal, naložil je na svého syna Izáka a do rukou si vzal oheň a nůž. A tak oba dva šli spolu.

Cestou se Izák obrátil na svého otce Abraháma a řekl: „Otče!“

Odpověděl: „Co je, můj synu?“

Izák nato: „Hle, tady je oheň a dříví, ale kde je ovce k celopalu?“ Abrahám odpověděl:

„Bůh si vyhlédne ovci k celopalu, můj synu“ – a šli oba dva spolu dál.

Když došli na místo od Boha určené, Abrahám tam vystavěl oltář, narovnal dříví, svázal svého syna Izáka a položil ho na oltář, nahoru na dříví. Pak vztáhl Abrahám ruku a vzal nůž, aby zabil svého syna.

Ale Hospodinův anděl na něho zavolal z nebe: „Abraháme, Abraháme!“

Ten se ozval: „Tady jsem!“

Anděl řekl: „Nevztahuj svou ruku na chlapce a nic mu nedělej, neboť nyní vím, že se bojíš Boha, když mi neodpíráš svého syna, svého jediného syna.“

Abrahám pozdvihl své oči, a hle – za ním beran, který se chytil za rohy v křoví. Abrahám šel, vzal ho a obětoval jako celopal místo svého syna.

Abrahám nazval to místo „Hospodin se stará“, proto se dnes říká: „Na hoře, kde se Hospodin stará“.

Hospodinův anděl zavolal na Abraháma podruhé z nebe a řekl: „Při sobě samém přísahám – praví Hospodin – že jsi to udělal a neodepřel jsi mi svého syna, svého jediného syna, zahrnu tě požehnáním a rozmnožím tvé potomstvo jako nebeské hvězdy, jako písek na mořském břehu, a tvé potomstvo se zmocní brány svých nepřátel. V tvém potomstvu budou požehnány všechny národy země za to, že jsi mě poslechl.“

Mezizpěv Žl 16,5+8.9–10.11

Ochraň mě, Bože, neboť se utíkám k tobě.

Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem i mou číší,
ty mně zachovááš můj úděl.

Hospodina mám neustále na zřeteli,
nezakolísám, když je mi po pravici.

Proto se raduje mé srdce, má duše plesá,
i mé tělo bydlí v bezpečí,
neboť nezanecháš mou duši v podsvětí,
nedopustíš, aby tvůj svatý spatřil porušení.

Ukážeš mi cestu k životu,
u tebe je hojná radost,
po tvé pravici je věčná slast.

Modlitba:

Bože, náš nebeský Otče, tys našim vykoupením skrze obět' tvého Syna splnil přísahu svému služebníkovi Abrahámovi, že se stane otcem všech národů: neboť křtem přijímáš lidi všech národů za syny svého zaslíbení. Prosíme tě: Ustavičně si shromažďuj svůj lid, aby všechny národy našly požehnání v našem Pánu Ježíši Kristu.
Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků.

Text k meditaci:

Bůh nechce život Abraháмова syna, ale živou Abrahámovu víru.
Bůh nechce smrt, ale život.
Bůh chce zmrtvýchvstání.

3. čtení Ex 14,15–15,1

Synové Izraele šli středem moře po souši.

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Hospodin pravil Mojžíšovi: „Co ke mně křičíš? Poruč synům Izraele, ať táhnou dál! A ty zdvihni svou hůl, vztáhni ruku nad moře a rozděl ho, aby synové Izraele mohli jít středem moře po souši. A já zatvrdím srdce Egyptanů, takže půjdou za nimi. Ukážu svou moc na faraónovi, na celém jeho vojsku, na jeho vozech a jezdcích, aby Egyptané poznali, že já jsem Hospodin, když ukážu svou moc na faraónovi, na jeho vozech a jezdcích.“

Boží anděl, který šel před táborem Izraelitů, změnil místo a šel za nimi. Také oblačný sloup změnil místo a položil se za ně. Přišel tak mezi tábor Egyptanů a mezi tábor Izraelitů. Byla tma a mlha. Tak přešla noc a po celou noc se jedni nepřiblížili k druhým.

Mojžíš vztáhl svou ruku nad moře a Hospodin hnál moře prudkým žhavým větrem po celou noc zpět a moře vysušil. Vody se rozdělily a voda stála jako zeď po pravici i po levici, takže synové Izraele šli středem moře po souši.

Egyptané je následovali. Všichni faraónovi koně, jeho vozy a jezdci šli za nimi středem moře. Když nadešla doba ranní hlídky, pohleděl Hospodin z ohnivého a oblačného sloupu na tábor Egyptanů a způsobil zmatek v jejich táboře; zadrhl jim kola u vozů, takže mohli pokračovat v jízdě jen s velkými obtížemi. Proto Egyptané křičeli: „Utečme před Izraelem, vždyť Hospodin bojuje za ně proti Egyptanům!“

Hospodin nařídil Mojžíšovi: „Vztáhni svou ruku nad moře, aby se vody vrátily na Egyptany, na jejich vozy i jezdce!“ Když tedy Mojžíš vztáhl svou ruku nad moře, moře se vrátilo časně zrána na své původní místo. Egyptané prchali proti němu a Hospodin je vrhl doprostřed moře. Vody se valily nazpět a zaplavily vozy i jezdce a celé faraónovo vojsko, které se hnalo za nimi do moře, a nezbyl z nich ani jeden. Synové Izraele však prošli středem moře po souši a voda jim stála jako zeď po pravici i po levici.

Tak Hospodin vysvobodil v ten den Izraelity z moci Egyptanů a Izraelité viděli mrtvé Egyptany na mořském břehu a pocítili mocnou ruku, kterou Hospodin zasáhl proti Egyptanům. Lid se bál Hospodina a věřil jemu i jeho služebníkovi Mojžíšovi. Tehdy zazpíval Mojžíš se syny Izraele tuto píseň Hospodinovi.

Mezizpěv: Ex 15, 1–2.3–4.5–6.17–18

Chci zpívat Hospodinu, neboť je velmi vznešený.

Chci zpívat Hospodinu, neboť je velmi vznešený,
koně i jezdce svrhl do moře.

Hospodin je má síla, jej opěvuji,
stal se mou spásou.

On je můj Bůh, a já ho chválím,
Bůh mého otce, a já ho oslavuji.

Hospodin je hrdina ve válce,

jeho jméno je Hospodin.

Faraónovy vozy a jeho vojsko svrhl do moře,
výkvět jeho reků byl potopen v Rákosovém moři.

Hlubiny je přikryly,

zřítily se do propastí jako kámen.

Tvá pravice, Hospodine, ukazuje svou moc a sílu,
tvá pravice, Hospodine, drtí nepřátele.

Přivedeš a zasadiš svůj lid na hoře, na svém vlastnictví,

na místě, kde si, Hospodine, buduješ své sídlo,

ve svatyni, Pane, kterou vystavěly tvé ruce.

Hospodin bude kralovat navěky a navždy.

Modlitba:

Bože, to, o čem jsme nyní slyšeli ze Starého zákona, je pro nás stále živé. Ani dnes nepřestáváš konat své podivuhodné skutky, a cos vykonal kdysi, je předobrazem toho, co konáš křtem mezi námi. Vysvobodil jsi z otroctví svůj vyvolený národ, vysvobod' z otroctví hříchu celý svět a uskutečni na nás své zaslíbení, které jsi dal Abrahámovi a jeho potomkům. Skrze Krista, našeho Pána.

Nebo:

Bože, ve světle tvého evangelia nově vidíme podivuhodné skutky, které konáš od počátku světa: vody Rudého moře nám připomínají křest a Izrael vysvobozený z otroctví je obrazem tvé církve. Prosíme tě: Vlož víru do lidských srdcí a dej nám svého svatého Ducha, ať se tvůj vyvolený lid shromažďuje ze všech národů světa.

Skrze Krista, našeho Pána.

Text k meditaci:

Velikonoce jsou přechod.

Z otroctví ke svobodě.

Z temnoty ke světlu.

Z ciziny k domovu.

Ze smrti k životu.

4. čtení Iz 54,5–14

Ve věčné lásce se nad tebou slituje Hospodin, tvůj vykupitel.

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hospodin mluví ke své nevěstě Jeruzalému:

Neboj se, nebudeš zklamána, vždyť tvým manželem bude tvůj stvořitel, Hospodin zástupů je jeho jméno; tvým vykupitelem je Svatý Izraele, nazývá se: Bůh celé země.

Ano, jak opuštěnou ženu, sklíčenou na duchu, povolal tě Hospodin. Může být zavržena manželka z mládí? – pravil tvůj Bůh. Na maličkou chvíli jsem tě opustil, avšak s velkým slitováním se tě znovu ujmu. Ve výbuchu hněvu jsem skryl na chvíli před tebou svou tvář; ve věčné lásce se však nad tebou slituji – pravil Hospodin, tvůj vykupitel.

Chci jednat jako za dnů Noemových: tehdy jsem přísahal, že již nezaleji Noemovou potopou zemi, nyní přísahám, že se již na tebe nerozhněvám, nebudu ti hrozit. I kdyby hory ustoupily a pahorky kolísaly, má láska od tebe neustoupí, nezakolísá moje smlouva, která dává pokoj – pravil Hospodin, který tě miluje.

Ubohá, šlehaná bouří, bez útěchy! Hle, položím tvé kameny na granáty, základy tvé na safíry, tvá cimbuří udělám z rubínů, brány tvé z křišťálů, všechny tvé hradby z drahokamů. Všichni tvoji synové budou Hospodinovými učedníky, štěstí tvých synů bude veliké. Na spravedlnosti budeš založena, zbavena útaku, nebudeš se bát, zbavena hrůzy – už se k tobě nepřiblíží.

Mezizpěv: Žl 30,2+4.5–6.11+12a+13b

Chci tě oslavovat, Hospodine, neboť jsi mě vysvobodil.

Chci tě oslavovat, Hospodine, neboť jsi mě vysvobodil,
nedopřál jsi, aby se nade mnou radovali moji nepřátelé.

Hospodine, z podsvětí jsi vyvedl mou duši,
zachovals mi život mezi těmi, kteří do hrobu klesli.

Zpívejte Hospodinu, jeho zbožní,
a vzdávejte díky jeho svatému jménu!
Vždyť jeho hněv trvá chvíli,
ale jeho laskavost po celý život,
zvečera se uhostí pláč,
zítřka však jásot.

Slyš, Hospodine, a smiluj se nade mnou,
pomoz mi, Hospodine!
Můj nářek jsi obrátil v tanec,
Hospodine, můj Bože, chci tě chválit navěky!

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, pro slávu svého jména rozpomeň se na zaslíbení, kterými jsi odměnil víru praotců, uskutečňuj je uprostřed nás a ukaž, že se v církvi naděje praotců naplňuje.

Skrze Krista, našeho Pána.

Text k meditaci:

Je podivuhodné, jakým způsobem se Pán uchází o lásku své vyvolené.

Bůh nám slibuje lásku – Bůh si nás namlouvá.

Bůh po nás touží.

Velikonoce jsou zasnuby Boha s člověkem.

5. čtení: Iz 55,1–11

Pojďte ke mně, a naplní vás nový život! Sjednám s vámi věčnou smlouvu.

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Toto praví Hospodin: „Nuže, vy všichni, kteří žízníte, pojděte k vodě; i když jste bez stříbra, pojděte, zásobte se a jezte, pojděte a kupujte bez stříbra a zdarma víno a mléko! Proč odvažovat stříbro za to, co není chléb, svůj výdělek za to, co nesytí? Slyšte mě a budete hodovat, vychutnávat tučná jídla!

Nakloňte ucho své a pojděte ke mně! Poslouchejte, a naplní vás nový život! Uzavřu s vámi věčnou smlouvu na věrných slibech daných Davidovi. Hle, národům jsem ho ustanovil zákonodárcem, knížetem a vládcem kmenů. Přivoláš národ, který neznáš, a národy, které tě neznaly, přiběhnou k tobě kvůli Hospodinu, tvému Bohu, kvůli Svatému Izraele, který tě oslavil.

Hledejte Hospodina, když je možné ho najít, vzývejte ho, když je blízko! Ať přestane bezbožník hřešit, zločinec ať změní své smýšlení; ať se obrátí k Hospodinu, a on se nad ním smiluje, k našemu Bohu, který mnoho odpouští, neboť nejsou mé myšlenky myšlenky vaše ani vaše chování není podobné mému – praví Hospodin.

O kolik totiž převyšují nebesa zemi, o to se liší mé chování od vašeho, mé smýšlení od smýšlení vašeho. Jako déšť a sníh padá z nebe a nevrací se tam, ale svlažuje zemi a působí, že může rodit a rašit, ona pak obdařuje semenem rozsévače a chlebem toho, kdo jí, tak se stane s mým slovem, které vyjde z mých úst: nevrátí se ke mně bez účinku, ale vše, co jsem chtěl, vykoná a zdaří se mu, k čemu jsem ho poslal.“

Mezizpěv: Iz 12,2–3.4bcd.5–6

S radostí budete vážit vodu z pramenů spásy.

Bůh je má spása!

Bez obavy mohu doufat.

Hospodin je má síla a má chvála,

stal se mou spásou.

S radostí budete vážit vodu

z pramenů spásy.

Děkujte Hospodinu, vzývejte jeho jméno!

Hlásejte mezi národy jeho díla,

zvěstujte vznešenost jeho jména!

Zpívejte Hospodinu, neboť učinil velkolepé věci,

ať je to známé po celé zemi!

Plesejte a jásejte, obyvatelé Siónu,

neboť velikým uprostřed vás je Svatý Izraele.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, naše jediná naděje, splň nám sliby, kteréś dal ústy svých proroků.

Vždyť bez tvé pomoci nic nezmůžeme a jen v tobě je naše síla.

Skrze Krista, našeho Pána.

Text k meditaci:

Sv. Augustin si povšiml souvislostí mezi latinskými slovy „gratia“, totiž „milost“, a „gratis“, zdarma.

Bůh se nevnučuje, ale chce nás obdarovat zdarma.

Jeho štědrost přetéká.

6. čtení: Bar 3,9–15.32–4,4

Chod' po cestě vstříc světlu Hospodinovy moudrosti.

Čtení z knihy proroka Barucha.

Slyš, Izraeli, přikázání života, napni sluch, abys poznal moudrost!

Čím to, Izraeli, že jsi v nepřátelské zemi, že chřadneš v cizí zemi, poskvrněn jako mrtvoly, že jsi připočten k těm, kteří sestoupili do podsvětí? Opustil jsi studnici moudrosti! Neboť kdybys byl chodil po Boží cestě, přebýval bys v pokoji navěky.

Nauč se, kde je poznání, kde síla, kde důvtip, abys tím poznal, kde je dlouhý věk a život, kde v pokoji září oči. Kdo našel místo moudrosti, kdo vešel do jejích pokladnic?

Zná ji však ten, který ví všechno, svým důmyslem ji vynašel; který založil zemi na věčné časy a naplnil ji zvířaty; který vypouští světlo, a ono jde, volá na ně, a ono ho poslouchá s třesením. Hvězdy vesele září na svých místech; zavolá-li je, řeknou: „Tady jsme!“ – a s radostí svítí svému Tvůrci. To je náš Bůh, nemůže být jiný k němu přirovnán. Vynašel všechny cesty k moudrosti a dal je svému služebníku Jakubovi a Izraeli, svému miláčkovi.

Potom se moudrost ukázala na zemi a stýkala se s lidmi. Ona je knihou Božích přikázání a zákonem, který platí na věčné časy; všichni, kteří se jí drží, přijdou k životu, k smrti pak ti, kdo ji opustili.

Obrat' se, Jakube, a uchop ji, chod' po cestě v jejím lesku, vstříc jejímu světlu! Svou slávu nedávej jinému ani to, co ti prospívá, cizímu národu. Blahoslavení jsme, Izraeli, že známe, co se líbí Bohu.

Mezizpěv: Žl 19,8.9.10.11

Pane, ty máš slova věčného života.

Hospodinův zákon je dokonalý, obcerstňuje duši,

Hospodinův příkaz je spolehlivý, nezkušenému dává moudrost.

Hospodinovy předpisy jsou správné, působí radost srdci,

Hospodinův rozkaz je jasný, osvětluje oči.

Bázeň před Hospodinem je upřímná, trvá navěky,

Hospodinovy výroky jsou pravdivé, všechny jsou spravedlivé.

Dražší jsou nad zlato, nad hojnost ryzího zlata,

sladší jsou nad med, nad šťávu z plástů.

Modlitba:

Bože, ty stále povoláváš do církve lidi, kteří tě dosud neznali; a tak tvá církev roste. Chraň všechny, které jsi povolal ke křtu, ať neopustí tebe, studnici moudrosti, ale chodí věrně po tvých cestách.

Skrze Krista, našeho Pána.

Text k meditaci:

Hvězdy vesele září vstříc svému Stvořiteli.

Celý vesmír se raduje ze setkání s Pánem.

Nenechme se zahanbit a volejme i my: „Tady jsme!“

Přichází k nám Zmrtvýchvstalý Pán.

7. čtení: Ez 36,16–17a.18–28

Pokropím vás očistnou vodou a dám vám nové srdce.

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Hospodin mě oslovil:

„Synu člověka, když bydlel Izraelův dům ve své vlasti, poskvřnil ji svým chováním i svými skutky. Proto jsem na ně vylil svůj hněv pro krev, kterou prolili na zemi, znesvěcenou jejich modlami. Rozptýlil jsem je mezi národy, do zemí rozehnal, soudil jsem je podle jejich chování a skutků.

Kamkoli však přišli mezi národy, znesvěcovali mé svaté jméno, neboť se říkalo: Je to lid Hospodinův, a přece museli vyjít z jeho země! Slitoval jsem se tedy nad svým svatým jménem, znesvěceným od Izraelova domu mezi národy, k nimž přišli.

Proto řekni Izraelovu domu: Tak praví Pán, Hospodin: Nedělám to pro vás, Izraelův dome, ale pro své svaté jméno, které jste znesvětili mezi národy, k nimž jste přišli. Posvěťím své veliké jméno, znesvěcené mezi národy. Vy jste ho mezi nimi znesvětili! Tu poznají národy, že já jsem Hospodin – praví Pán, Hospodin – až na vás před jejich očima dokážu, že jsem svatý!

Vezmu vás z národů, shromáždím vás ze všech zemí a přivedu vás do vaší vlasti. Pokropím vás očistnou vodou a budete čistí od všech svých nečistot, očistím vás od všech vašich model.

Dám vám nové srdce, vložím do vás nového ducha, odejmu z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím do vás svého ducha a způsobím, že budete žít podle mých zákonů, zachovávat má přikázání a plnit je. Budete bydlet v zemi, kterou jsem dal vašim otcům, budete mým lidem a já budu vaším Bohem.“

Mezizpěv: Žl 42,3.5bcd; 43,3.4

Jako laň prahne po vodách bystřin, tak prahne má duše po tobě, Bože!

Má duše žízní po Bohu, po živém Bohu:

kdy už smím přijít a spatřit Boží tvář?

Vzpomínám, jak jsem putovával v zástupu,
jak jsem je vodíval k Božímu domu
s hlasitým jásotem a chvalozpěvem
ve svátečním průvodu.

Sešli své světlo a svou věrnost: ty ať mě vedou
a přivedou na tvou svatou horu a do tvých stanů.

Pak přistoupím k Božímu oltáři,
k Bohu, který mě naplňuje radostí.

Oslavím tě citerou,

Bože, můj Bože!

Modlitba:

Bože, tvá síla neslábne a tvé světlo nehasne. Neopustil jsi svůj lid, i když on opouštěl tebe. Neopouštěj ani nás pro naši hříšnost, a skrze církve uskutečňuj ve světě své dílo spásy: Ať celý svět zakouší a poznává, že se v něm rozptýlené sjednocuje a zestárlé obnovuje a že všechno směřuje k dokonalosti skrze Krista, původce a počátek všeho. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků.

Text k meditaci:

Pán nám dává nové srdce – srdce živoucí a životaschopné, srdce tlukoucí a planoucí.
Svoje srdce.

*Můžete rozdat dětem (i dospělým) zvonky apod. ke zpěvu Sláva.
Zazpívejte společně Sláva na výsostech Bohu! – a začněte zvonit – jak dlouho, záleží na vás.
V pravý čas zvonky odložte a pokračujte: – a na zemi pokoj lidem dobré vůle...*

Modlitba – pronáší průvodce:

Modleme se:

Děkujeme ti, Bože,

že nám dáváš účast na slávě této veliké noci vzkříšení svého Syna, našeho Pána Ježíše Krista,
a prosíme tě, vyslyš modlitby těch, které jsi přijal za své syny:

oživ v církvi svého ducha a obnov nás, abychom ti sloužili v duchu a v pravdě.

Skrze tvého Syna, Ježíše Krista, našeho Pána,

neboť on s tebou v jednotě Ducha Svatého

žije a kraluje po všechny věky věků.

Všichni: Amen.

Epištola: Řím 6,3–11

Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá.

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři a sestry!

My všichni, kteří jsme byli křtem ponoření v Krista Ježíše, byli jsme tím křtem ponoření do jeho smrti. Tím křestním ponořením do jeho smrti byli jsme spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít novým životem.

Neboť jestliže jsme s ním srostli tak, že jsme mu podobní v jeho smrti, budeme mu tak podobní i v jeho zmrtvýchvstání. Vždyť přece víme, že starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován, aby ztratila svou moc hříšná přirozenost a my abychom už hříchu neotročili. Neboť kdo umřel, je osvobozen od hříchu.

Jestliže jsme však s Kristem umřeli, jsme přesvědčeni, že spolu s ním také budeme žít. Víme totiž, že Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá, smrt nad ním už nemá vládu. Kdo umřel, umřel hříchu jednou provždy, a když žije, žije pro Boha. Tak i vy se považujte za mrtvé hříchu, ale za živící Bohu, když jste spojeni s Kristem Ježíšem.

Mezizpěv: Žl 118,1–2.16ab+17.22–23

Aleluja, aleluja, aleluja.

Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý,
jeho milosrdenství trvá navěky.

Nechť řekne dům Izraelův:

„Jeho milosrdenství trvá navěky.“

Hospodinova pravice mocně zasáhla,

Hospodinova pravice mě pozvedla.

Nezemřu, ale budu žít

a vypravovat o Hospodinových činech.

Kámen, který stavitelé zavrhli,

stal se kvádrem nárožním.

Hospodinovým řízením se tak stalo,

je to podivuhodné v našich očích.

Evangelium: Mt 28,1–10

Byl vzkříšen z mrtvých a jde před vámi do Galileje.

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Po sobotě, na úsvitu prvního dne v týdnu, přišla Marie Magdalská a druhá Marie podívat se na hrob. Vtom nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil z nebe, přistoupil, odvalil kámen a posadil se na něj. Jeho zjev byl jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Strachem z něho se strážci zděsili a klesli jako mrtví.

Anděl promluvil k ženám: „Vy se nebojte. Víím, že hledáte Ježíše ukřižovaného. Není tady. Byl vzkříšen, jak řekl. Pojďte a podívejte se na to místo, kam byl položen. A rychle jděte a povězte jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých. Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte. To jsem vám měl povědět.“

Ženy rychle odešly od hrobu a se strachem i s velkou radostí to běžely oznámit jeho učedníkům. Vtom šel Ježíš proti nim a řekl jim: „Buďte zdraví!“ Přistoupily, objaly mu nohy a poklonily se mu. Tu jim Ježíš řekl: „Nebojte se! Jděte a oznamte mým bratřím, ať odejdou do Galileje. Tam mě uvidí.“

Nyní je vhodný čas pro chvíli ticha, pro zamyšlení, pro osobní rozjímání, pro sdílení...

Můžete také využít několik málo řádků průvodního slova:

Tato noc je nocí pro Hospodina.

Tato noc je nocí nového stvoření.

Tato noc je nocí nového života

O Vánocích se rodí Bůh v lidském těle.

O Velikonocích se rodí člověk k Božímu životu.

Prožijeme právě dnes a právě teď skutečnost svého křtu, svého přijetí za Boží děti.

Prožijeme právě dnes a právě teď skutečnost, že skrze křest jsme ztotožnění s Kristem zmrtvýchvstalým.

K obnově křestních slibů můžeme připravit misku s vodou.

Podle Katechismu katolické církve jsou svátostiny, jako je svěcená voda, spojeny s křestním kněžstvím – kněžstvím všeobecným. V tomto kontextu mohou i laici svolávat Boží požehnání na osoby i na věci (KKC 1669).

Průvodce uveďte tuto část vigilie těmito slovy:

Velikonoce jsou svátky našeho vykoupení, a proto církev nejraději křtí právě o Velikonocích. Modleme se za všechny vyvolené, kteří se o těchto Velikonocích narodí z vody a z Ducha Svatého. A připomeňme si také svůj křest. Prosme Boha, aby požehnal této vodě a aby v nás zachoval svého Svatého Ducha.

Po krátké chvíli tiché modlitby pokračuje:

Bože, stůj při nás, když v této svaté noci bdíme, když slavíme památku tvého velikého díla a připomínáme si všechno, co jsme od tebe přijali. Tys nás stvořil k svému obrazu a neopustils nás, ani když jsme zhřešili, ale dals nám Vykupitele a dáváš nám život z vody a z Ducha svatého. Vyslyš naše prosby a požehnej tuto vodu, aby byla znamením tvé milosti. Voda dává zemi plodnost, čistí a osvěžuje; přes ni jsi vedl svůj lid vysvobozený z otroctví, a ona uhasila na poušti jeho žízeň; o ní prorok předpověděl, že bude znamením nové smlouvy, a Kristus ji posvětil, když sestoupil do Jordánu. Kéž nám tato voda připomene náš křest, pramen naší radosti. Chraň v nás tuto radost a dej, ať se spojí s radostí všech nově pokřtěných.

Skrze Krista, našeho Pána.

Všichni: Amen.

Pokud je to možné a příhodné, všichni si znovu zapálíme svíčky.

Průvodce uvede obnovu křestních slibů:

My všichni máme účast na Kristově vítězství nad smrtí: Neboť křtem jsme byli spolu s Kristem pohřbeni, abychom s Kristem vstali k novému životu. Proto nyní vykonejme to, nač jsme se čtyřicet dní připravovali, a obnovme své křestní vyznání:

Zřekněme se ducha zla a vyznejme víru v Krista Ježíše, zřekněme se hříchu a slibme, že chceme sloužit Bohu v jeho svaté církvi.

Odřeknutí zlého a vyznání víry mohou říkat všichni společně nebo je může přednášet čtenář a ostatní se na příslušných místech připojí zvoláním na vyjádření souhlasu a víry.

Chci žít ve svobodě dětí Božích, a zříkám se proto hříchu.

(všichni: Ano, zříkám.)

Chci, aby mě nikdy hřích neovládl, a zříkám se proto všeho, co k němu láká.

(všichni: Ano, zříkám.)

Zříkám se ducha zla a všeho, co působí a čím se pyšní.

(všichni: Ano, zříkám.)

Věřím v Boha, Otce všemohoucího,

Stvořitele nebe i země.

(všichni: Věřím, amen.)

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho;

jenž se počal z Ducha Svatého,

narodil se z Marie Panny,

trpěl pod Ponciem Pilátem,

ukřižován umřel i pohřben jest;

sestoupil do pekel,

třetího dne vstal z mrtvých;

vstoupil na nebesa,

sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího;

odtud přijde soudit živé i mrtvé.

(všichni: Věřím, amen.)

Věřím v Ducha Svatého,

svatou církev obecnou,

společenství svatých,

odpuštění hříchů,

vzkříšení těla a život věčný.

(všichni: Věřím, amen.)

Amen.

Průvodce obřad zakončí:

Všemohoucí Bůh, Otec našeho Pána Ježíše Krista, nás vysvobodil z hříchu

a dal nám život z vody a z Ducha Svatého.

Kéž v nás svou milost chrání, abychom byli s Kristem spojeni na věky věků.

Všichni: Amen.

Bude-li to vhodné, může každý namočit v misce s vodou prsty a poznamenat se křížem.

Můžeme zazpívat vhodný zpěv k díkůvzdání za křest – např. Je krásné být Božím dítětem.

Průvodce uvede modlitbu Otče náš např. těmito slovy:

Když jsme byli pokřtěni, nepřijali jsme ducha otroctví, abychom se znovu báli, ale přijali jsme Ducha synovství, v němž smíme Boha nazývat Otcem.

Proto nyní s důvěrou k Otci volejme:

Společně se pomodlete Otče náš. Průvodce může vložit prosbu za vysvobození:

Vysvobod' nás ode všeho zlého, Bože, a dej našim dnům svůj mír.

Smiluj se nad námi a pomoz nám:

Ať se nikdy nedostaneme do područí hříchu,

ať žijeme v bezpečí před každým zmatkem

a s nadějí očekáváme požehnaný příchod našeho Spasitele Ježíše Krista.

Všichni: Neboť tvé je království i moc i sláva navěky. Amen.

Můžete si předat pozdravení pokoje – lze je uvést např. těmito slovy:

Pokoj vzkříšeného Pána ať zůstává vždycky s námi se všemi.

Na závěr si vyprosíme Boží požehnání. Průvodce pronáší modlitby, ostatní se připojují zvoláním Amen.

Všemohoucí Bůh přijal Kristovu oběť za spásu světa:

ať nás chrání před nákazou hříchu a ať nám žehná.

Všichni: Amen.

Všemohoucí Bůh nás obnovil vzkříšením svého Syna:

ať nám dá účast na jeho nesmrtelnosti a ať nám žehná.

Všichni: Amen.

Všemohoucí Bůh proměnil utrpení svého Syna ve slávu:

ať promění i naše zármutky v radost a ať nám žehná.

Všichni: Amen.

Dej nám Bože, své požehnání,

chraň nás ode všeho zlého

a doved' nás do věčného života.

Všichni: Amen.

Dobrořečme Pánu, aleluja, aleluja!

Všichni: Bohu díky, aleluja, aleluja!

Na závěr je určitě dobré zazpívat radostnou píseň – ať už z Kancionálu (např. Vesel se, nebes Královno či jakoukoli velikonoční), z rytmiických zpěvníků, z Taizé (např. Surrexit Christus, alleluia)... Radujme se a oslavujme Kristovo zmrtvýchvstání!